

---

# VILDTTYVEN FRA GYLLINGNÆS

---

Fortællinger om Johann Kristian David Dihn

# Vildttyven.

Skildringer fra Gylling, af Svend Tusbæk.

Jyllands Østkyst fra Halvøen Mols, som er Aarhusbugtens nordre Grænse, og lige ned til Lillebælt, er gennemskaaret af en Del større og mindre Fjorde og Indskæringer fra Havet. En af de største er den omtrent 2 Mile lange Fjord, som skærer sig ind i Landet til den smukke Købstad Horsens. I Fjordens Munding med sine smilende skovklædte Kyster ligger de to smaa øer Alrø og Hjarnø, hvor efter Sagnet Kong Hjarne og hans Dronning Alrune blunder i Højene, hver paa sin Ø; lidt dybere inde i Fjorden ligger den dejlige Vorsø. Fjordens nordre Kyst er meget bakket og til dels opfyldt med Skov, Levninger af de mægtige Skove, som i oldtiden bedækkede østkysten. Kysten danner her en Mængde smaa Vige med mangen en fremspringende Odde, der stundom skyder langt ud i Fjorden og lig Forbjerge falde stejlt af mod Havet.

Den største af disse Odde eller Næs er den Halvø, Som fra Landsbyerne Gylling og Lerdrup flyder langt ud i Havet mod Syd mellem Kattegattet og Lerdrup Vig. Denne Halvø kaldes Gyllingnæs. Den har Fladeindhold af flere Hundrede Tønder Land, er lav og flad og meget frugtbar.

I forrige Aarhundrede var hele Halvøen, lige fra Landsbyen Lerdrup og ud til Næssets yderste Pynt Karslhoved eller Kalvshoved, bedækket med en urgammel Skov. Den fremskridende Kultur i dette Aarhundrede har gjort lyst i det før saa mørke og tavse Vildnis. De tusindaarige Ege er faldne for øksens Slag, og mangen en af dem gaar den Dag i Dag sejlkledt over de skummende Bølger til fjerne Kyster. Asken, Almen, Hasselen og Tjørnen er falden for Ryddeøksen, og der, hvor i forrige Aarhundrede Krondyret laa roligt i det frodige Græs og tyggede Drøv, der bølger nu den bugnende Sæd for Søens Luftninger.

Halvøens yderste Del er endnu bedækket med frodig Skov, men over Halvdelen er forvandlet til Agermark. Ved Halvøens vestlige Kyst pranger der nu

en ny og stadselig Herregaard, der bærer samme Navn som Næsset. Den første Ejer af Gyllingnæs var en hamburgsk Købmand ved Navn John Smith, som købte hele i Halvøen, Gyllingnæs af Grev van der Nat til Aakjær, Aar 1801. Et Aar efter blev det første Hus rejst paa en aaben Plads midt i den store Skov. Lindekjærslette-Huset kaldtes det. Dette tjente blot til Husly for en Mængde tyske Arbejdere, som John Smith sendte herved fra Hamborg for under Tyskeren Vichmanns Ledelse at rydde, Skoven og derved gøre Plads for et Agerbrug\*). 15 Aar senere var allerede et betydeligt Stykke Jord under Plov, og herpaa var bygget et aneligt Hus i tysk Stil. 10 Aar derefter igen blev den Gaard bygget, som nu kaldes, den gamle Gaard. Skønt Gyllingnæs er det yngste Herresæde af nogen Betydning paa østkysten, hviler der dog noget mystisk over dens tidligere Historie; thi i den første Halvdel af dette Aarhundrede jog med korte Mellemrum den ene Herre den anden ud. Naar en ny kom, hed det sig i begyndelsen, at han kun var Bestyrer for Smith, men aldrig saa snart havde Bestyreren faaet rigtig Fodfæste, førend han optraadte som Despot og uindskrænket Magthaver paa Gaarden. Ja, en af dem drev det endog saa vidt med sine Anmasselser mod Ejeren, at han lod denne, da han engang kom herved for at bese, sin Ejendom, med hele sit Følge kaste paa Porten ved hjælp af lejede Folk. Herover kom det til Proces, som varede flere Aar og omsider endte med, at Inspektøren tabte Sagen og hovedkuls maatte forlade Gaaden.

I henvend 20 Aar gik det saaledes paa Gyllingnæs, saasnart en Tyrann var Styrtet kom en Usurpator i Stedet, indtil den endelig omtrent ved 1840 blev solgt ved offentlig Auktion.

\*) I "Hads Herred før og nu" lyder Beretningen om Lindekjærslette-Huset noget anderledes.

## Hornfiskejægerne.

Naar sneen smelter og det venlige Foraar kommer med Trækfuglene, der fare hen over Danmarks Sletter, for at ile til de nordlige Lande og der forkynde Sommer og Solskin, saa kommer Røjgæssene til Kysterne af Horsens Fjord og melde vidt og bredt ved deres Sang, at nu' er Vinteren forbi, ja, de kommer stundom i en saadan Mængde og med en saadan Susen og Larm, at det ligner, en fjern rullende Torden, hvorigennem høres dæmpede, melodiske Toner.

For den Fremmede, som paa en smuk Foraarsdag har besøgt disse Steder, er der noget ejendommeligt ved denne Larm. Disse halvt glade, halvt Sørgmodige Toner bringer stundom den ubekendte, Vandreren til at standse og lytte, thi Røjgæssenes forunderlige Sang synes at komme fra Havets hemmelighedsfulde Dyb. Opmærksomt skuer man ud over det. sølvblaa Hav for at opdage Aarsagen, men der er intet at se, uden en mørk! Stribe langt, langt ude paa den blanke Sø. Nu forstummer Sangen; den sorte Stribe faar Liv og opløser sig i en skylignende Flok af flere Tusinde Fugle, der gaar til vejrs med en Larm, som overdøver Dønningernes Brydning mod den stenede Strand.

Naar Røjgaasen kommer, saa kommer Hornfiskene, og saa bliver der Liv og Lystighed paa Grundene mellem Alrø og Gyllingnæs. Den raske Befolkning fra Lerdrup, Gylling og Amstrup samles da for i Ebbe-Tiden at fange Hornfisk i læssevis i Alrø Vase.

I Nærheden af Vasen eller vadegrunden lige paa Havbrinken ved Vejen, som fører fra Lerdrup til Gyllingnæs, laa en Smuk Formiddag 1828 en Gruppe Mænd. Imellem dem laa den Store dyng af Hornfisk, Udbyttet af en Jagt i det vaade Element. Nogle af dem var i Færd med at ombytte de vaade Klæder med tørre, thi Jagten var udført til Fods. En grøn Flaske gik flittigt fra Mand til Mand for, som det hed sig, at bringe lidt Varme i Legemet efter det kolde Bad.

Yderst i Gruppen paa en Bunke Tang sad en kraftig bygget Mand, som med en Trænaal, hvori der var et Stykke tyndt Reb, stak igennem begge Øjnene paa

Hornfiskene og derved trak dem paa en Traad. Han havde lagt Sin Trøje ved Siden af sig, og ovenpaa denne laa en langløbet Bøsse med Krudthorn og Hagelpung.

Manden var saa beskæftiget med sine Fisk, at han ikke lagde Mærke til de andres muntre Skæmt og Latter.

Et let Slag paa Skulderen fik ham til at se op fra Arbejdet og vende Blikket til den nærmest siddende, der paa kammeratmæssig Maade rakte ham den Grønne, med de Ord: Naa Kristian, du har saa travlt med at lave Perlekranse til din Mutter, at du ikke kan faa Tid til at faa dig en lille Hivert til at holde Sjæl og Legeme sammen med. Drik dig en god Taar, det giver Varme i Skrutten og klarer Blikket, og det kan du nok behøve, hvis du vil længere i Dag med denne der« her gjorde den talende et Tegn efter Bøssen.

Den, der blev tiltalt, tog Flasken, drak sig en forsvarlig Slurk, og takkede, idet han rakte den tilbage og atter tog fat paa sit Arbejde. "Hvorfor", ytrede en høj, mager Mand, "har du Skyderen med, agter du at gaa til Gyllingnæs og Skræmme, Livet af den nye Herre, som kommer i Dag, eller vil du maaske give ham en Honnørsalve, naar han kommer her forbi?"

"Ingen af Delene", svarede adspurgte med nogen tysk udtale, "jeg vil blot skyde Regnspøver." »I Dag kommer nok den nye Herre til Gaarden«, lød en pibende Stemme fra Gruppen. »det er svært, som der er bleven pudset op deromme, fejlet paa Loftet og skuret i Tørvekrogen; men det er nok ogsaa en rigtig engelsk Greve den. Jeg er svært bange for, at Kristian Dihn ikke faar saa mange Dyrelkøller paa Bordet herefter, som han har faaet hidtil, thi disse Engelskmænd er nok svært store Jagtelskere og ikke gode at søbe Kaal med.« Pas du dig selv, Mosjø Dragon!« lød Kristian Dihns kraftige Røst, idet han tilkastede den talende et vredt Øjekast, »jeg og Herrene paa Gaarden har aldrig været andet imellem, end at jeg stundom har skaffet dem en ekstra Løbetur!« dermed drog han sin Trøje paa, slængte Bøssen og Fiskene over Skulderen og lavede sig til at gaa.

»Sagde du ikke, Anders, at det var en engelsk

Greve, der nu kommer her til Gaarden«, spurgte den høje, »jeg troede, det var John Smriths Datter, hende der fik Armen knækket i det store Slag paa Gyllingnæs, der skulde have Gaarden. Hun er jo gift med en spansk Købmand?« »Har været«, svarede den adspurgte, »men Spaniolen er nok druknet, og nu er hun gift med en engelsk Greve. Smith har nu skænket dem Gaarden i evig Arv og Eje, og i Dag kommer de og tager den i Besiddelse for, efter Sigende, at bo der bestandig.

### **Det nye Herskab.**

Medens denne Samtale fandt Sted mellem Mændene, rullede, en svær Rejsekaret, trukken af et Par stærke, men sveddryppende Heste, frem paa den sandede Vej, som fører fra Lerdrup om forbi Alrø Vase efter Gyllingnæs. Gardinerne var trukken for Vognens Vinduer. Ikke en Lyd forraadte at der befandt sig nogen i Vognen. Kusken, en kæmpemæssig Karl med et vældigt sort Overskæg, sad stiv og strunk paa Bukken. Mellem Vognens Baghjul løb en stor Bulldogge, som, uden at forandre Plads, bestandig holdt Skridt d Vognen. Den tunge Vogns Hjul sank dybt i den opkørte Vej. Hestene pustede og stønnede af Anstrengelse. Kusken sad med slap Tømme. Han syntes at betragte Omgivelserne med sløv Ligegyldighed, medens han lyttede til Røjgæssenes Sang, som brusede fra Havet ind over Landet. Da Køretøjet nærmede sig Vejen, som løber ned til Vasen, kom Hornfiskejægerne belæssede med deres Fisk lige mod Vognen. Ved at se disse mange Mennesker syntes Kusken at vaagne a sin Sløvhed. Med sin behandskede Haand skød han Skægget kækt ud til Siderne, samlede Tømmen til sig, smækkede med Piskan og gjorde sig Umage for at se drabelig ud. Lige som Mændene passerede Vognen, blev det ene Vindue aabnet, og en Herre, stak Hovedet ud og tilraabte Kusken nogle Ord i det engelske Sprog. Herren betragtede de forbiilende, Fiskere med et spørgende Blik, men især hvilede det stikkende paa Kristian Dihn, som gik bagest i Rækken med Bøssen over Skulderen. Uden at gengælde de høflige Hilsener smækkede Herren Vinduet i »Sikken en! mon det var

Herren« udbød Anders Dragon og saa eftter Vognen; »tror du, Kristian, at du kan faa ham til at løbe. Han saa ud til at være Mand for sin Hat, og en der ikke lader sig kyse af en tysk Ed eller en sort Bøssemunding.« »Det vil Tiden vise.« svarede den adspurgte og fortsatte uforstyrret sin Vandring.

Paa Gyllingnæs herskede samme Dag lige, fra den tidlige Morgen travl Virksomhed.

Den gamle Forvalter udfoldede en rastløs Virksomhed. I alle Kroge skulde der pudses, for at der kunde se ordentlig ud, naar det nye Herskab kom. Dette ventedes hvert øjeblik. Endelig rullede den tunge Rejsekaret ind i Gaarden og holdt for Hovedlindgangen til Vaaningshuset. Den gamle Forvalter aabnede Vogndøren med blottet Hoved.

Den første, som traadte ud af Vognen, var en høj, mager Herre med et koldt og frastødende Ydre. Hans af mørke, stride Bakkenbarder omgivne Aasyn var blegt og langagtigt, Læberne fast Sammenpressede og det skumle Blik foer skulende hid og did. Efter ham saa man stige ud en ung, smuk Kvinde i en elegant Rejsedragt.

Derefter styrtede, en 3 a 4 smaa Køterhunde ud af Vognen og opførte en Øresønderrivende Koncert, idet de hylende og gøende omkredsede Herren. Efter at endnu en lille Dreng af et sygeligt Udseende var kommen til Syne, viste sig til sidst en Pige saa sort som Ibenholt.

Forvalteren bød Herskabet velkommen og førte dem derpaa ind i Huset. Rejsekufferterne blev læssede af Vognen, hvorefter Kusken rullede bort med Karet. Det forsamlede Tyende betragtede nysgerrigt de svære, jernbeslaaede Kufferter. hvorpaa der stod at læse med kunstigt udseende Bogstaver: R. A. St a p l e t o n.«

Det nye Herskab paa Gyllingnæs var et underligt Ægtepar. Herren saa mørk og tavs ud, var altid indesluttet i sig selv, talte ikke Dansk og henvendte sig sjældent til nogen. Hans eneste Beskæftigelse det første halve Aar var Opdræt af Hunde. Til enhver Tid saa man ham omgivet af en Flok smaa Bjæffere. Han var en stor Jagtelsker og ikke naadig stemt mod Krybskytterne.

Sjældent saas han i Selskab med sin Kone, kun naar de en enkelt Gang kørte ud sammen, saa man hyppigt Fruen sidde ved hans side paa Bukken. Hun var en Datter af John Smith, hed Georgianna og var i Modsætning til Manden aandrig, livlig og dertil fager og skøn. Stapleton eller »Engländeren«, Som han kaldtes, var hendes anden Ægtefælle. Hendes første Mand var druknet 2 Aar efter at de var blevet gift.

Saaledes hed det sig i den første Tid efter at de var kommen til Gyllingnæs, men snart dukkede forunderlige Rygter op i Omegnen angaaende

Ægteparret, og det blev fortalt, at de slet ikke var gift. Hvem han var, eller hvor han var fra vidste ingen, kort sagt, over det nye Herskab hvilede et uigennemtrængeligt hemmelighedsfuldt Slør.

Kusken Klaus, som de havde ført med sig var, saa snart Talen var om hans Herskab som en lukket Bog. Han stod i stor Gunst hos Herskabet og vidste at føre sig dette til Nytte. For det øvrige Tyende paa Gaarden var han en sand Plageaand, ja, selv Forvalteren, den gamle Wickmann, havde sin Nø med ham. Han var derfor ilde lidt af sine Medtjenere, der følte sig knyttede sammen ved den Uvilje, de nærede mod den fælles Modstander.

Nogle Maaneder efter Ankomsten til Gyllingnæs gjorde det nye Herskab, efter at Høsten var tilendebragt, Gilde for Gaardens Folk. Den gamle Forvalter var det bleven overdraget at sørge for Arrangementet, men dette var ikke efter Klaus' Hoved, og de to kom da i Trætte derover, ved hvilken Lejlighed den sidstnævnte forgreb sig paa sin Foresatte. Dette vakte en almindelig Harm, der gav sig saa utvetydig tilkende, at Urostifteren fandt det raadeligst skyndsomst at fortrække.

### En huslig Scene.

Paa det yndige Sletteland, hvorfra Halvøen Gyllingnæs skyder sig ud i Havet, ligger Landsbyen Gylling. Det er en meget stor Landsby. Den er adskilt i to Dele af et temmeligt betydeligt Vandløb. Sagnet vil vide, at der i gamle Dage har været en Handelsby under Navn af Aaby. Hele den Maade, hvorpaa Byen er anlagt, tyder paa, at Sagnet kunde være Sandhed. Et Sted kaldes Blæsborg, og ved den venstre Side af Aaen ligger et Par Gaarde, som kaldes Skriversgaardene, hvilke :for flere hundrede Aar siden skulde have tilhørt en Ætling af den adelige Slægt Kalff. I Nærheden af Skriversgaarden laa paa den Tid vor Fortælling foregaar, et lille faldefærdigt Hus. Derinde i det fattige Hjem, i et snævert Rum, der kun sparsomt blev oplyst af en ussel Tællepraas, sad en sildig Aftenstund en Kvinde med et lille Barn paa Skødet. I et Hjørne af Stuen hvilede paa et Leje et Par Børn trygt i Søvnens Arme. Inde i Alkoven, hviis falmede Omhæng var fæstet op, laa fuldt paaklædt et Menneske og snorksov. Alt var renligt og ordentligt i den fattige Bolig. Møblerne var ikke mange. Et hvidt skuret Fyrretræs Bord henne ved Vinduet, et Par Stole og en stor Standkiste; det var det hele. I en Krog ved Sengen stod en Bøsse op til Bræddetpanelet, og paa et Søm Qven over hængte Krudthorn og Hagelpung. Kvinden havde allerede siddet længe ubevægeig og fordybet i Tanker, da Barnet paa hendes Skød begyndte at blive uroligt og strække de smaa Hænder i Vejret, idet det lod en sagte Klynken høre, som tydede paa, at det var sulten. »Ja, Gud bedre det for Kaar vi har«, sukkede Konen;»men noget maa han skaffe til Brødet«, vedblev hun og gik hen til Sengen, hvor Manden laa. Hun rus kede ham i Armen og udbød

sagte: »Kristian, rejs dig, det er snart Dag og v har intet Sul til Brødet!« Hvad er der løs?« spurgte han med søvndrukken, snøvlede Stemme. »Hvad der er løs? :Du skal rejse dig, Syvsover, og skaffe os noget Sul til Brødet!« Syvsover, - Sul til Brødet!« raabte Manden med opirret Røst, idet han foer ud af Sengen, »er det nu forbi med Sulevarerne igen. Der kan da heller ingen Ting forslaa her i Huset. I hvormeget jeg end slider og slæber bliver vi dog lige fattige. Der er heller ingen Forslag i din Husholdning, Kone!« »Ja, det skal altid være min Skyld!« svarede Konen med taarefyldt Blik og trykkede Barnet fast til sit Bryst. Grædende bebrejdede hun Manden hans uretfærdige Beskyldning og foreholdt ham hans Fejl. Hun talte sig ivrig, og lod ham til sidst vide at man sagde i Byen, at han var en Sviregast. Under denne Ordstrøm fra Konen var Mandens Harme bleven vakt, og hans haarde Ansigtstræk havde faaet et endnu trodsigere Udseende. Han greb Bøssen og raabte vredt: Hvad i Djævelens Skind og Ben kommer dette Folk ved, hvem har vovet at sige sligt?« Her stødte han Geværkolben saa haardt mod Gulvet, at Ruderne klirrede, og gentog med stigende Heftighed sit Spøgsmaal. »Søren Rask har sagt det«, svarede Konen sagte. Havde man slaet en Spand koldt Vand over Hovedet paa ham, kunde han ikke være bleven mere slukøret, end han blev ved Lyden af dette Navn. Hans Vrede var som blæst bort med det samme, og han ytrede sagtmodig: »Har Søren Rask sagt det? Det forandrer Sagen, han er tilvisse en dygtig Mand.« Hans barske Aasyn antog et blidere Skær, sagte drog han Kvinden til sig, og paa Armen tog han Barnet, der med fuld Haand tog fat i Faderens stride Skæg. Derpaa fulgte nu en fuldstændig Forsoning. Al Strid var glemmt, og længe sad de og samtalede med hinanden. Natten svandt. Det dæmrede i øst, da rejste han sig, kastede Bøssen over Skulderen og lavede sig til at gaa. Hvor gaar du hen, Mand?« sagde Konen, idet hun lagde den lille, som var falden i Søvn, hen i Sengen. »Jeg vil ud at skaffe os lidt til Hjælp til Føden. Du sagde jo, at vi havde intet Tilbrødsmaad; men jeg lover dig, at saa længe der er en femendet Raabuk at skyde, og en Ræv at flaa i Gyllingnæs Skov, skal hverken du eller dine komme til at græde af sult.« Herregud Mand! bliv fra Herregaardens Jagt. Det gaar dig galt til sidst. I alle de, Aar Engelskmanden har været der, har han jo forfulgt dig, mere ivrigt, end du forfølger et anskudt Stykke Vildt og fanger han dig, bliver det sidste værre end det første!« Frygt kun ikke; en daarlig Ræv maatte det være som ikke havde mere end een Vej til sin Hule.« Hermed tog han afsked fra Hustruen og gik med faste Skridt ud af Døren.

### Skuddet

Hin Nat, da den i foregaaende Afsnit skildrede Scene foregik, var der allerede forløbet nogle Aar siden Stapleton kom til Gyllingnæs. Det spændte Forhold imellem ham og "Fruen" forværredes Aar for Aar og truede med tilsidst at sprænge deres Samliv. Han led af den for Engelskmænd særegne Spleen. Hans Adfærd imod hende og imod hendes Søn var i høj Grad tyrannisk; hun fandt sig i lang tid taalmodigt i sin Skæbne, men Antoni, der var svag af Helbred led derunder. Som Lægemedel mod sin Spleen brugte Stapleton den Adspredelse, hans Liebhaveri for Hunde ydede ham. Det var ham en sand Glæde, ja, næsten. en Livssag, at faa sine Hunde plejet og fodret til rette Tid. Desaaarsag var han tidlig paa Færde om Morgen, og det slog sjældent eller aldrig fejl, at han jo tog sig en. Morgentur i Selskab med sine 20 a 30 Hunde, før Sol stod op. Saaledes finder vi ham paa en lys og skær Oktober Morgen vandrede ned mod Havet omgivet af sine firbenede Ledsagere. En let gennemsigtig Taage hvilede over Skov og Hav. Enkelte Vindpust fra Havet tvang det lette Taagesløv i Vejret hist og her. Den østlige Himmel rødmede bag Skovens Toppe og forkyndte, at den venlige, Sol, Dagens Dronning, var i Anmarch. Fordybet i Betragtninger, der ikke syntes at være af nogen behagelig Natur, vandrede Stapleton ved Strandbredden. Med et mørkt Aasyn skuede han ud over Bølgerne, der langsomt rullede mod Kysten. Da traf hans Blik Hundene, og idet hans Tankegang tog en anden Retning, kaldte han fløjtende Hundene til sig, og da han rangerede dem med Hundepisken, sprang de hylende, gøende og larmende omkring ham. Med et standsede han sin Hundedressur; thi dybt inde fra Skoven lød et langt, hult Knald, hvis Genlyd blev kastet fra Skovparti til Skovparti. Et Øjeblik stod han stille og saa over i den Retning, hvorfra Skuddet kom. Derpaa gjorde han omkring, kaldte paa sine Hunde, og ilede med, hurtige Skridt tilbage til Gaarden. Forpustet og svedig ankom han til Smedien. Derinde lød Blæsebælgens takt faste Klappen. Nu gik det i Løb fra Smedien til Gaarden, hvor han Under en Syndflod af engelske og danske Eder i en Ruf purrede alt Gyllingnæs Mandskab ud. Et Kvarter derefter saas et underligt Optog at drage ud fra Gaarden. I Spidsen gik Smeden med en vældig Hammer. Bagefter ham saas Gaardens Karle bevæbnede med Plejle, Høtyve, Forke og Grebe. Lidt foran gik Herren og For-valteren med Hundene som Avantgarde. Hele denne lille Armé tog vejen efter Skoven, hvor Skuddet var falden. »I Dag skal Vildttyven fanges, enten levende eller død«, sagde Stapleton. Vi faar nu at se, om han spaaede rigtigt.

### Fare og Frelse.

Fra Gylling Sogns østre Strandbred, der hvor Gylling Aa udmunder i Havet, strækker sig tværs over Halvøen Gyllingnæs til dennes venstre Bredved Horsens Fjord Levninger af en gammel Jordvold.

I hvilken Hensigt vore Forfædre havde ladet nævnte Jordvold opkaste er ikke godt at vide, dog har Navnet, Ulvdiget, fulgt disse i Fortiden sammenkørte, nu til Dels igen sløjfede Masser af Jord, som er opkastede uden Hensyn til Terrænforholdene, gennem Mark og Skov, Eng og Kær, bestandig i lige Retning fra Nordøst til Sydvest.

Samme Morgen som nysomtalte Hær rykkede ud fra Gyllingnæs, men omtrent ved Solens Opgang, stod Kristian Dihn i en af Vinterens stride Vandløb udhulet Grøft ved Ulvdiget inde i Gyllingnæs Skov. Med en Spade var han i Færd med at tildække Indgangen til en Rævehule, som fandtes i Diget under et stort Træs Rødder.

Han arbejdede saa Sveden randt. Trøjen havde han kastet og Skjorteærmerne havde han smøget op, hvorved hans senefulde muskelfaste Arme kom til Syne. Geværret og øvrige Jagtrekvisitter laa i Grøften ovenpaa en Bunke tørt Kvas. Lystigt dansede Spaden i hans kraftige

Haand og Arbejdet gik flinkt fra Haanden. Da han havde faaet Hullerne tilstoppede paa et nær satte han Spaden i Jorden foran dette. Han lagde sig nu paa Knæ og halede en Tot Blaar samt Fyrtønde og Fyrstaal op af Lommen. Tilfreds med sit Værk mumlede han fornøjet: "se saa, Mosjø Fux, nu skal din Pels blive min, hvis du er derinde". Imidlertid havde han faaet slaaet Ild med Fyrtøjet og stak nu Blaarene til, som han snart fik til at blusse op i lys Lue. Ved Hjælp af tørt Ved fik han snart en lystig Ild til at knitre, og det varede ikke længe, førend en kvælende Røg steg ned i Rævene Bolig, medens lette blaa Røgskyer hvirvlede op omkring Træet, hvis Stamme var gammel, trøsket og hul indvendig. Et Par Alen fra Jorden var, skjult af nogle unge løvrige Skud, et Hul paa Træet, hvor udaf Røgen væltede, uden at Jægeren mærkede det. Et langt spids Hoved, med et Par livlige øjne og nogle mørke spidse øren, kom til Syne i Hullet. Dyret stirrede et Øjeblik paa sin Fjende, men trak sig igen sky tilbage. Den uudholdelige Røg inde i Træet blev imidlertid Dyret for stærk; thi Hovedet kom igen. frem og Ræven samlede sig sammen til Spring. Man saa et mørkt Legeme beskrive en Bue over Hovedet paa den knælende Skikkelse og i Grøften bag Krybskytten dumpede Ræven ned.

Det gøs i Manden, da han hørte Ræven falde. "Donner und BJitz", udbrød han, fik i en Fart Bøssen fat og nu hørtes to smaa Knæk. I samme Nu var Bøssen lagt til Kinden. Et drønende Skud paafulgte, Ræven udstødte et Hyl, trillede nogle Gange rundt, gav et Par Spjæt med bagbenene og var død.

»En prægtig Pels; mindst sine to Sølvdalere værd«, ytrede Kristian Dihn for sig selv, idet han tog den døde Ræv og bar den hen til Hulen. Han slukkede nu Ilden ved at kaste nogle Spader fulde af Jord derpaa, tog derefter et Stykke Strikke op af sin Lomme og bandt Mikkels Bagben fast til Træets Grene. Han slukkede nu Ilden ved at kaste nogle Spader fulde af Jord derpaa, tog derefter et Stykke Strikke op af sin Lomme og bandt Mikkels Bagben fast til Træets Grene. Med en lille Foldekniv gav han sig til at sprætte det døde Dyr op for at drage Huden af, og i kort Tid var dette Arbejde udført, hvorefter han med et Kenderblik og et tilfreds Smil betragtede det smukke Skind. Det blev rullet omhyggeligt sammen og forvaret i en Lærredspose. Kroppen blev løst af Træet og gravet ned i Grøften. Efter saaledes at have bragt alt i Orden, samlede han sit Tøj sammen og lavede sig til at gaa. Da lød i det samme i hans umiddelbare

Med en lille Foldekniv gav han sig til at sprætte det døde Dyr op for at drage Huden af, og i kort Tid var dette Arbejde udført, hvorefter han med et Kenderblik og et tilfreds Smil betragtede det smukke Skind. Det blev rullet omhyggeligt sammen og forvaret i en Lærredspose. Kroppen blev løst af Træet og gravet ned i Grøften. Efter saaledes at have bragt alt i Orden, samlede han sit Tøj sammen og lavede sig til at gaa. Da lød i det samme i hans umiddelbare Nærhed Hundeglam og højroastede Menneskestemmer. Det var Herremanden, som kom med sine Folk. En let Sitren foer over Kristian Dihns Træk. Han troede sig fortabt; men bevarende sin Koldblodighed kastede han et undersøgende Blik i den Retning, hvorfra Larmen kom. Hundeglammet lød bestandig nærmere, og Faren for at blive fanget voksede med hvert Øjeblik. Kun et Øjeblik betænkte han sig, derpaa greb han med Snarraadighed Bøssen, som han puttede ned i den hule Stamme gennem den Aabning, hvor Ræven var sprungen ud, og selv krøb han baglæns ned i Rævegraven. I Grøften langs med Ulvdiget, hvor Kristian Dihn nylig havde staaet og trukket Bælgen af Ræv-en, kom Smeden gaaende lige hen imod Graven, hvori han laa. Til hver Side i Skoven var Folkene spredte i lang Kæde. Smeden befandt sig omtrent midt i Kæden. Stapleton og Forvalteren førte hver sin Fløj. Herremanden løb med feberagtig Uro frem og tilbage og skændte over Hundene, der gøende og støjende for omkring, og han skændte paa dem af Folkene, der ikke kom hurtigt nok af sted og paabød med bydende Stemme, at den største Agtpaagivenhed skulde iagttages ved ethvert mistænkeligt Punkt i Skoven. Da smeden passerede Hullet, hvor Vildttyven laa, fik han øje paa denne, som med næppe hørlig Hvissen udbrød: »Bendix, frels mig, om du kan«. Smeden studsede, betænkte sig i et Nu, men tog derpaa sit Parti og hviskede: »Lig bare stille.« "Han bøjede nogle løvrige Grene af en Busk ned og dækkede dermed Hulen. Medens han var saaledes beskæftiget, kom Herremanden jagende hen til Stedet: Ser du noget til ham, Smed?« raabte denne

og standsede. »Nej, Mylord, han er fløjten!« svarede Bendix, idet han trykkede Grenene fastere ind imod Aabningen og gjorde Tegn til at gaa over Diget, men som af Vanvare, gled hans Fod; han faldt baglæns ned imod Vildttyvens Skjulested, som han dækkede med sin brede Ryg. »Av, de forbistrede fladbundede træsko, udbød

smeden med en fortrædelig mine. »Staa bedre paa sine Ben en anden Gang, Klods!« ytrede Stapleton og jog videre. Bendix rejste sig langsomt, og Kristian Dihn var frelst.

### **Gaardens Deling.**

Mangen Sommer med Solskin og Fuglesang og mangen barsk Vinter med Storm, Slud og Snefog var gledet hen siden hin Dag, da Englænderen Stapleton første Gang satte sin Fod paa Gyllingnæs Grund, men endnu var han lige saa fremmed for Omegnens Befolkning, som den Dag, han kom; thi han førte ikke Samkvem med nogen der paa Egnen. Fra sin Hustru fjernede han sig mere og mere, og det saa ud til, at Livet paa Gyllingnæs var ham en Byrde.

Hans Hustru var en Kvinde paa noget over 30 Aar, høj, velvoksen og med fyldige Former. Hendes fintformede Aasyn var ovalt og Smukt. En Fylde af ravnsort Haar bølgede, ned over hendes Hals og Skuldre og brusede sig om hendes høje, hvælvede Pande, og ud af de drømmende mørke øjne glimtede en sydlandsk Ild. Denne skønne, majestætiske Kvinde, der kun syntes skabt til at elskes, byde og befale, var nu en fangen Fugl, hvis Vinger er stækkede, og som venter paa at faa sin Frihed for at kunne flyve ud og tumle sig, fri for Tvang og fri for Sorg, i den dejlige friske Natur.

Adspredt og tankefuld vandrede hun som oftest omkring. Mangen Aftenstund, naar Sommersolen rødmende sank ned bag Uldrupbakkernes mørke Kam, medens Kirkeklokkeklangen baaret af milde Luftninger tonede gennem Lundene, sad hun paa Havbrinken og skuede ud i Søen, lyttende til Bølgerne dæmpede Slag. Hvad mon hun drømte om, naar hun saaledes sad? Mon det ikke var hendes Barndoms og Ungdoms lyse Billeder, der idet de smilende for forbi hendes indre Blik, aftvang det beklemt Bryst et Suk, ved Tanken om, hvor trist og glædesløs hendes Tilværelse nu var. Taarer paa hendes Kind syntes at bekræfte Rigtigheden af denne Formodning. Naar saa Mørket gjorde skummelt omkring hende, rejste hun sig op og vandrede langsomt hjem, hvor hun lukkede sig inde, i sit Sovekammer, og overgav sig til Graaden og Sorgen, Sin saakaldte Ægtefælle hadede hun og betragtede sit eget Barn, den lille Antoni, med en saa sløv Ligeegyldighed, at hun ikke magtede at tage Barnet i forsvar mod hendes Tyran og hendes Søns Bøddel. Antoni der efter sin Bedstefader, den gamle John Smith, var tilskrevet 100,000 Mark Banco, var

bestandig Stapleton en Torn i øjet. Den Maade, han behandlede Barnet paa gav Anledning til Gætninger, som tydede paa, at man ikke tilskrev denne hans Adfærd synderlig rene Hensigter.

Endelig tog »Fruen« sig sammen. Bægeret var fuldt til Randen. Hun mandede sig op og fordrede det halve af Ejendommen for sig og sin Søn. Stapleton indgik paa hendes Forlangende, og Gaarden blev derefter delt i tvende Parter, men Englænderen gav sig mest af med Hesteopdræt og med sine Hunde, og brød sig ikke stort om Agerbruget. Gaarden blev styret af en Forvalter, men paa Grund af den herskende Uenighed mellem Ejeren og Ejerinden maatte der tit skiftes, og det var sjældent, at en Forvalter blev der længere end et Aar. 1838 kom en ny Forvalter til Gyllingnæs. Han var oprindelig fra Hamborg, men havde i nogen Tid været Skriver paa Aakjær. Han hed Wigreff, og var en Mand paa omtrent 30 Aar, høj, bredskuldret, sværlemmet og ret en firskaaren Skikkelse med et net og et indtagende Ydre.

Hans frejdige Blik vidnede om Hjertets Renhed og Godhed. Paa den høje Pande stod mandig Fasthed præget. Han behandlede sine undergivne med Venlighed og forstod ved Siden deraf at sætte, sig i Respekt.

Kun paa et eneste Omraade havde Stapleton og Georgianna Smith vedvarende vedligeholdt Fællesskab, nemlig Jagten. Forvalteren havde med Hensyn hertil faaet de skarpsste Instrukser baade af Herren og Fruen. Det blev ham paalagt at have et vaagent øje med Krybskytterne, især med Tyskeren Kristian Dihn fra Gyllingnæs, hvilken blev udpeget som en af de forvoveste og frækkeste Vildttyve, der fandtes paa Egnen. Wigreff og Tyskeren havde flere Gange krydset hinanden paa deres Vej, men den sidstnævnte gik altid af Vejen for Forvalteren, hvor det kunde lade sig gøre, eller ogsaa slog han skulende øjnene, ned, naar han absolut skulde passere, den anden forbi.

### **Den indespærrede.**

Kort Tid efter, at Wigreff havde overtaget Gaardens Styrelse, rejste "Fruen" bort i nogle Dage, og Dagen før hun ventedes hjem, rejste Stapleton ogsaa. Antoni havde Fruen overladt i Husholderens Varetægt, men førend Englænderen rejste tog han

Drengen og indespærrede ham i et mørkt og fugtigt Kammer uden at give ham nogetsomhelst til Livets Ophold. Kun en simpel Straamadræs og nogle Hestedækkener tjente ham til Leje om Natten. Stapleton laasede Døren, stak Nøglen til sig og rejste uden at paalægge nogen at sørge for Drengen. Morgenen efter, altsaa netop den, da Fruen ventedes hjem, stod Husjomfruen og en Pige foran Døren til det Kammer, hvor Antoni var indespærret og puttende grædende Mad ind gennem Nøglehullet til Fangen. Hvad Pakker bestiller De her, Jomfru, mader De Kyllinger gennem et Nøglehul og trækker Vand op til dem med det samme?» udbød Wigreff smilende, idet han gik forbi. »Aa, Herregud, Hr. Forvalter, hvorledes kan De le ad dette. Nu har det stakkels Barn staaet her næsten to Dage uden at faa vaadt eller tørt«, svarede Jomfruen og tørrede med Forklædet Graaden af sit Ansigt.

Wigreff saa med et tvivlende. Blik paa Husjomfruen og spurgte: »Eksisterer der da Fængsler paa Gyllingnæs?»

»Ja, og Fangen er Antoni!»

»Antoni«, gentog Forvalteren forbavset, »skulde være spærret inde her, og det skulde være Forældrene selv, der behandlede ham saaledes?» Jomfruen bekræftede dette og fortalte nu Wigreff, hvorledes Stapleton og Goorgianna, hver Gang de tog fra Gaarden, spærrede Drengen inde og lod ham forblive der, indtil Herskabet kom hjem igen. I den Tid, de var borte fik han aldrig andet at spise, end hvad, de medlidende Piger rakte ham gennem Nøglehullet.

Wigreff betragtede i stum Forbavselse Pigerne. En dyb Harme stod at læse i hans smukke Aasyn, og han udbød med en Røst, der dirrede af indre Bevægelse: »Det; er uhørt, at en Moder saaledes lader sit eneste Barn tyrannisere uden at vove at hæve sin Høst til dets Forsvar. Vel er jeg undeordnet her, men ligemeget, den simple Menneskepligt byder mig at befri Drengen fra hans Arrest, og jeg vover det paa egen Risiko.« Dermed stemmede han sine stærke Skuldre mod Døren, som efter nogen Modstand sprang op, hvorved han baglæns tumlede ind i Værelset.

Morgenen derefter sad »Fruen« i sit elegante Kabinet paa Gyllingnæs. Hendes mørke øjne lynede. Det majestætiske Aasyn skiftede vekselvis Farve, der tydeligt gav tilkende, at der foregik en voldsom Kamp i hendes Indre. Foran hende stod Wigreff i en ærbødig Stilling, men dog med en fast og rolig Holdning. Han betragtede med et frimodigt Blik den

dejlige Kvinde; men hver Gang deres øjne mødtes, slog hun sine ned. Det var umiskendeligt, at der i dette Øjeblik var udfægtet en Kamp imellem de to, og at han var den sejrende.

Goorgianna rejste sig, gik hen og lagde sin Haand paa hans Skulder og udbød med en Stemme der næsten kvaltes af Graad: Døm mig ikke for haardt, Wigreff; tænk, hvad jeg har lidt i de lange, lange Aar, jeg har været lænket til dette Uhyre af en Mand, som ingensinde er gyst tilbage for de skændigste Misgerninger. Han har ved Underfundighed, Rænker og List maget det saa, at jeg har ladet mig skræmme af hans Trusler og viljeløs har givet mig i hans Vold, og han har gjort mig til en ørkesløs Drømmer, for hvem hele Verden er blevet et Øde!» Her kvalte Graad hendes Stemme og hun vendte sig bort fra ham og lod sine Taarer have frit Løb.

Frue!» sagde Wigreff saa blidt, som han formaaede, »jeg fatter tilfulde det pinlige i Deres Stilling, men det forekommer mig dog, at der i Deres Bryst maatte røre sig noget som formaaede at overvinde alle Hindringer, og hermed tænker jeg paa Kærligheden til Deres Barn.«

»Skaan mig«, sagde hun med Heftighed, idet hun gjorde en bydende Bevægelse imod Døren, »skaan mig, Wigreff, lad mig i Fred. Jeg trænger til Ro.«

Wigreff nikkede stiltiende og forlod Kabinettet.

Fra den Tid foregik der en stor Forandring med den unge Frue. Hun syntes at leve op paany. Hun nærmede sig Wigriff mere og mere og syntes i hans Nærværelse at aande friere.

Hendes Forhold til Stapleton blev derimod mere og mere spændt, og de Baand, som bandt hende til denne kolde mørke Mand, truede med snart at bryde. Ved et Tilfælde, som kom, førend nogen anede det, brast Georgianne Smiths Lænker.

## I Aarhus

Naar man fra Syd langs med Stranden kommer ind i Aarhus, og har gennemvandret den temmelig lange Gade, der bærer Navnet Spanien, og drejer om det skarpe Hjørne paa venstre Haand, er man paa Mindegade. Vandrer man videre, har man et Stykke oppe i Gaden, ligeledes paa venstre Haand, først den gamle Dragonkaserne og lige næst derved en stor, grundmuret Bygning med en høj Stentrappe op til den høje brede Butiksdør. Stedet beboes nu af Grosserer Broge; men den Gang de Begivenheder forefaldt, som her fortælles om, boede her en Købmand Lewerkusen. Lidt ejendommeligt var der hos ham, men et godt Snakketøj havde han, og dette skaffede ham mangan en god Kunde. De fleste Landboere, der ad Strandvejen gæstede Aarhus, skulde, i Gaarde hos Lewerkusen, det var en afgjort Sag, og der var selvfølgelig altid fuldt op af Folk, og Liv og Røre var der. Det var en Dag i Aaret 1838. Den store rummelige Butik hos Købmand

Lewerckhusen var imod Sædvane næsten helt mennesketom. Henne ved den brede solide Disk stod to Sømænd, en ældre og en yngre, og talte sammen i et fremmed, uforstaaeligt Sprog. Deres vide Sejldugs Benklæder holdtes spændte over Hofterne af et bredt Læderbælte, hvori der stak en Kniv. De bar begge korte Sømandspjækkerter og derunder en rød ulden Skjorte. Den ældres Ansigt var nøddebrunt og overgroet af en Skov af sorte sammenfiltrede Haar og et tilsvarende Skæg, hvilket gav Manden et røveragtigt Udseende. Den yngre derimod var en Yngling paa noget over 20 Aar.

Sydens varme Blod og Fyrighed var kendelig i alle hans Fagter. Hvad de talte om, forstod ingen, men det lød velklingende, og de ledsagede deres Tale med Gestikulationer og livligt Minespil. Noget derfra sad for Enden af det svære Butiksbord en bredskuldret Mand og fortærede en Bid Mad. Foran ham paa Bordet stod et tomt Glas. Det var vor gamle Bekendt Kristian Dihn fra Gylling. Da han var færdig med sin Spising, rejste han sig og gik hen til Disken med det tomme Glas, som han afleverede med et Nik til Krambodssvenden« og et »Tak for Skænken«.

Den fremmede Betoning i Krybskyttens Udtale syntes at vække de to Sømænds Opmærksomhed. Den yngre vendte sig om og maalte ham med et forskende Blik fra Top og til Taa. Medens han stod ved Disken i Samtale med »Svenden«, aabnedes Døren, og ind traadte Englænderen fra Gyllingnæs. Denne mønstrede de tilstedeværende med et ligegyldigt Blik; men da han fik øje paa Vildttyven, syntes Selskabet pludselig at vække hans Interesse, og han traadte rask hen imod Tyskeren, udbrydende i en foragtelig Tone: Ej, ej, træffer man dig her, Kæltring, er du herude for at købe Bly til at stjæle mine Bukke med? Tag dig i Agt, du Tyveknægt, at jeg ikke fanger dig en Gang en gang ude i Skoven, thi saa skal jeg piske Livet af af dig med Hundepisken og lade mine hunde æde dig bagefter.

»En dejlig Behandling den, deres Herlighed!« svarede Kristian Dihn med et lunt Smil, »men Jeg er bange for, at jeg vil blive Dem temmelig sejlglivet at piske ihjel, og med Hensyn til Hundene, da vil jeg vist blive disse en temmelig ufordøjelig Spise og kunde let komme dem paa tværs i Halsen«; dermed bukkede han dybt for Stapleton og satte sig roligt ved Bordet igen.

Denne korte ordstrid imellem Englænderen og Tyskeren vakte de to Sømænds Opmærksomhed. Den ældste nærmede sig Stapleton og gjorde med Haanden et Tegn, hvorover denne studsede, greb Sømanden i Armen og førte ham hen i et Hjørne af Stuen.

Medens de her førte en hviskende Samtale, greb Sømanden ind under

Pjekkerten og fremdrog fra en Lomme, der syntes at være anbragt i den røde Skjorte, et Brev, som han rakte Englænderen, og som denne modtog og i Hast forvarede i sin Brystlomme. Denne Manøvre var ikke undgaaet den anden Sømands og Krybskyttens Opmærksomhed. Den sidstnævnte rejste sig og forlod Butikken gennem Gadedøren. Han var ikke kommen ret langt ned ad Gaden, førend han indhentedes af den unge, rødskjortede Sømand., der kom løbende efter ham og præsenterede sig selv som en Landsmand af ham.

Hermed var Bekendtskabet indledet. Sømanden bød sin Landsmand ind paa et Glas Grog, og over det dampende Punscheglas fik de Munden ret paa Gled og diskedeop med Historier om de interessanteste Begivenheder i deres Liv. Stapletons Navn forekom meget ofte i denne Samtale og ikke mindst hyppigt fra den unge Sømand.

### Godt truffen

En Tid derefter træffer vi Stapleton spadserende for at fordrive sin Melankoli i Udkanten af Skoven med hele sit Regiment af Hunde. Hundene strejfede vidt ud til alle Sider. Kun en eneste lille sort Støverhund blev i Herrens Nærhed. Det var hans Yndlingshund Fix. Inde i nogle Buske slog Hundene Alarm. Herren ilede derhen for at se, hvad der var paa Færde. Hvad han der saa, bragte, ham i Harnisk, thi ganske roligt stod der Kristian Dihn omgivet af de gøende Hunde. »Overgiv dig, Hallunk, eller jeg hidser Hundene paa dig«, brølede Englænderen. Den

overrumplede Krybskytte lod ikke til saa snart at ville, give tabt, og skønt Hundene søgte ind, paa ham, forstod han dog at holde sig dem fra Livet. Kun Fix deltog ikke direkte i Angrebet, men tog Stilling i Hælene paa sin Herre, hvorfra den rettede en vedholdende Gøen imod den angrebne, der haandterede en vældig Knippel med en Virtuositet og en Kraft, som gav sig Vidnesbyrd i de Hyl, der af og til lød naar en af Angriberne kom indenfor dens Rækkevidde. En af de største og mest glubske af Hundene havde faaet et Forben slaaet itu og forlod Valpladsen ynkeligt pibende og humpende af Sted paa tre Ben, en anden havde faaet Overkæben knust og væltede sig som en besat omkring i Løvet, og flere begyndte at trække sig tilbage; da raabte Vildttyven til Herremanden: »Hold Deres Hunde tilbage, nu kan det være nok med den Leg.« I Stedet for Svar opslog Stapleton en Skoggerlatter, som bragte den andens Blod i Kog, men i Stedet for Gensvar kastede han i Hast sin Dublet til Kinden, gav Ild, og i samme Nu væltede Fix sig i sit Blod ved sin Herres Fod. En panisk Skræk betog Hundene, da de saa Fix falde, og i vild Flugt forlod de Valpladsen. Vildttyven opslog en skraldende Latter, og da han endnu stadigt beholdt Bøssen i Stand til at give Fyr endnu

en Gang, fandt Stapleton det raadeligst skyndsomst at følge Hundenes Eksempel. »En lystelig Rejse til Hækkenfeldt, Hr. Hundekaptajn«, raabte hans Modstander hoverende efter ham. Gispende efter Luft af den hurtige Gang kom Stapleton hjem til Gyllingnæs. Han paalagde Wigreff under Straf af sin Konditions Fortabelse at holde Vildtrøveren fra Gylling borte fra Gyllingnæs' Territorium. Fix blev derefter hentet hjem, lagt i et Jernskrin og nedgravet i Haven under en stor Eg, og paa Graven blev sat et Jernkors, som endnu fandtes der i Aaret 1842.

### Den sælsomme Spillemand

Det var en smuk Sommeraften. Dagen havde været varm. Over Kær og Enge hvilede en let Taage, der tydede paa, at den efterfølgende Dag vilde komme til at ligne den, som Solen nu tog Afsked med, idet den sænkede sig bag Skoven i det rødmende blaa. Ud fra Gyllingnæs for en Rytter i skarp Trav og tog Vejen efter Karlshoved. Da han havde redet et Stykke langs Stranden, standsede han Hesten og lod den drage Aande. Han gjorde et rask Kast med Hovedet og lod Blikket glide over den spejlglatte Havflade, indtil det standsede ved den skovklædte Kyst. Det var Wigreff. Han greb ind under Frakken, tog en

lille Pistol frem, som han eftersaa nøjagtigt, nikkede derpaa tilfreds og stak den igen i Lommen. Et let Slag paa Hestens Hals af hans flade Haand bragte den til at sætte sig i Bevægelse igen, og kort efter drejede Rytteren af fra Stranden og ind i Skoven til venstre. I rask Trav red han nu paa en smal Skovvej dybt ind i den sorte Skov. Ved et lille dampende Kær holdt han stille og syntes at lytte. Sommernattens Skumring i Forbindelse med Taagen fra Kæret havde gjort det skummelt omkring ham. Kun en Nattergal, som slog sin Trille, og Frøerne som kvækkede i Kæret, afbrød den i Skoven herskende Stilhed. Wigreff lod Haanden glide over Hestens Manke og vedblev at lytte med spændt Opmærksomhed. Da lød ikke langt fra ham bløde dæmpede Fløjtoner, som fik Nattergalen og Frøerne til at forstumme. Ved at høre disse Toner for et Smil over Wigreffs smukke Aasyn; han slog ud med Haanden og sporede Hesten fremad. I et Bøsseskuds Afstand fra det Sted, hvor Wigreff havde holdt stille var der en lille Eng, smukt indhegnet af løvrige Hasselbuske. Engen selv prangede i sin allerfineste Foraarsdragt, grønt og gult. Den lille gule Kapaleja og den store Okseblomme udsendte en dejlig Vellugt. Inde fra det tætte Buskads lød hine hemmelighedsfulde Toner, snart sørgmodige og klagende, snart stormende og vilde. Løvbuskens skjulte Spillemand vedblev at spille ufortrødent - og sælsomt lød hans Musik i den stille Aften. Nu raslede det i Buskene, nogle mørke Skikkelser bevægede sig tværs over Engen henimod Stedet, hvorfra Musikken kom. Det var en stor Raabuk i Følge med en Hind, efterfulgt af nogle flere. Midt i Engen standsede de; kun Bukken gik dristigt længere frem, løftende kækt paa Hovedet og opmærksomt spidsende Øre. Nu tav Musikken, men i Stedet for lød et Skud. Et Lyn for ud af Buskene, Raabukken gav et højt Spring i Vejret, udstødte et Dødsskrik og laa i samme nu og vred sig i Krampetrækninger paa Jorden. Ud fra sit Skjul kom Jægeren springende tog fat i Dyrets Takker og stødte det en Kniv dybt i Nakken. Da knagede det atter, en Rytter banede sig med Magt Vej gennem Løvværket og jog i fuldt Firspring hen til Kristian Dihn, der stod tværs over Bukken. Det var Wigreff, der med Pistolen i Haanden lod Mundingen af denne blinke for øjnene af Krybskytten, til hvem han raabte med Tordenrøst

»Du er min Fange. Følger du mig ikke godvilligt, jager jeg dig et Skud Rævehagl gennem Skallen!« Nej, jeg gør ikke, Hr. Forvalter«, svarede Tyskeren koldblodigt og gav i det samme Wigreff et saa kraftigt Slag over Armen, at Pistolen fløj ham af Hånden. Skuddet gik af, og Hesten stejlede i det samme, men den kraftfulde smidige Wigreff greb med Lynets Fart Vildttyven i Kraven og sagde: »Det hjælper ikke, at du strider imod. Enten du nu vil eller ikke, skal du med til Gyllingnæs.« Idet han sagde dette, drejede Wigreff sin Hest. Tyskeren, der gispede efter Luft, gjorde Kraftanstrengelser for at befri sig fra Wigreffs Jernhaand, maatte følge efter. »Herregud giv dog lidt los; De kvæler mig«, hvæsedes Fangen. »Det har du godt af, du«, svarede Wigreff og lod Hesten træde bedre til, »nu har du længe nok holdt os for Nar; vi skal nu prøve" om vi ikke kan kurere dig den Lyst.« Kristian tav og gik, skønt modstræbende, med ved Siden af Hesten. Wigreffs kraftige Haand holdt ham fast i Trøjekraven. Han bed Tænderne sammen i Vrede, men han fornam, at han havde sin overmand for sig, og derfor fandt han sig i det uundgaaelige. »Synes De ikke Hr. Forvalter, at det er Synd saaledes at behandle en stakkels fattig Djævel som mig, der dog i Grunden ingen Ting har gjort?« udbrød Vildttyven, efter at de i Stilhed havde tilbagelagt et betydeligt Stykke Vej. »Ja, det er rigtignok uforskyldt, du behandles saaledes«, ytrede Wigreff ironisk og gav ham et Rap fremad, »du har vel glemt«, fortsatte han, »at du i alle de Aar Stapleton har været her, har stjålet en Mængde Vildt, og saaledes gjort voldeligt Indgreb i hans Ejendomsret, og du har maaske ogsaa glemt, at du for kort Tid siden frækt har skudt Herrens Yndlingshund lige for Næsen af ham?« Det skete af en Fejltagelse, afbrød Tyskeren ham med hæs Røst, »Skuddet var egentligt ikke tiltænkt Hunden. Havde jeg endda ramt Englænderen, saa havde Verden været befriet fra en stor Skurk, og maaske havde Vejen for Deres Lykke været banet med det samme.« Hvad er det for forvirret Tale, du der fører? »henkastede Wigreff, idet han dog holdt stille og lod Fangen drage Aande. Puh ha! som De dog er stærk, Hr. Wigreff«, lød det fra den sveddryppende og forpustede Vildttv, »men det var egentligt om Herren, jeg vilde tale. Stapleton, eller hvad han nu hedder, er en stor Kæltring. Han

har altid været mig paa Halsen, fordi jeg skød en Buk en Gang imellem; men han er ikke alene mig, men meget mere dem i Vejen«, sagde han med en betydningsfuld

Blinken, »og hvis De vil unde mig et Øjeblik's Pusterum, saa kunde jeg maaske fortælle Dem noget, som kunde give Anledning til, at en skøn Dame, som jeg ikke vil nævne, blev befriet fra et Aag, som med Vold og Magt er lagt paa hendes Nakke, og maaske kunde jeg berede en lykkelig Fremtid for to Elskende.«

### **Stapleton contra Wigreff.**

Vi maa nu indføre Læseren i Stapletons Arbejdsværelse paa Gyllingnæs. Vi finder ham ved Skrivebordet, dog var han ikke beskæftiget med at skrive, men sad og pillede en Hundepisk i Stykker, som han havde i Haanden, uden at agte paa, hvad han foretog sig. En Række prægtige Vaaben hængte paa Væggen lige foran ham; men heller ikke disse syntes han i Dag at have øje for, hvorimod hans Tanker lod til at være optaget af noget, der bragte ham i den fortrædeligste Stemning. Den rynkede Pande og de fast sammenpressede Læber tydede paa en heftig Vrede. Han stampede i Gulvet, saa Møblerne dirrede. Det er uhørt! mumlede han, idet han greb en lille Sølvklokke, der stod paa Bordet, og ringede.

»Kald Wigreff hid raabte han til den indtrædende Tjener. Faa Minutter efter aabnedes Døren, og Forvalteren traadte med utvunge Anstand ind. Stapleton gjorde et Par Skridt henimod ham og raabte i opbragt Tone: »Det er smukke Historier, man fortæller mig om Dem, Hr. Forvalter; at lade den Bandit, denne Kristian Dihn, løbe da De dog greb ham forgangen Aften paa fersk Gerning.« »Jeg beder Dem undskylde, Mylord, om jeg har fejlet; men at jeg lod ham løbe, havde nu sine egne Aarsager«, svarede Wigreff koldblodigt. Wigreffs Rolighed irriterede Englænderen endnu mere og bragte ham i Raseri. Han overdængede sin Forvalter med en Strøm af Beskyldninger og Skældsord og udstødte de frygteligste Trusler imod ham. Idet han greb Klokken, sagde han: »Jeg lader Dem fængsle som Tyveknægt«. Efter at Striden paa denne Maade havde været fortsat i nogen Tid, tabte omsider Wigreff Taalmodigheden, og idet han greb om den Haand, hvori Englænderen holdt Klokken, udbød han heftigt: »Holdt, Mylord, lad mig sige et ord først, inden De tilkalder nogen.« »Elendige, De vover? « raabte Herren fnysende. »Ja, jeg vover det uhørte, at Tjeneren lægger Haand paa sin Herre«, svarrede Wigreff med tilkæmpet Fatning, men jeg vover endnu mere, nemlig at sige den samme Herre min Mening om hans Færd nu og forhen.« Stapleton stirrede paa sin Kontrapart med øjne, som truede med at træde ud af Hovedet, medens Wigreff vedblev: De er et lavt og nederdrægtigt Menneske og en fræk Ransmand, der har tilvendt sig anden Mands Ejendom. Det er vel overflødigt at sige Dem, hvad De selv ved, men De skal høre det alligevel. Medens De for adskillige Aar tilbage som Fører for et Kaperskib krydsede paa Røvertogt i den sydlige Del af Atlanterhavet, kaprede De et Koffardiskib, som sejlede fra Jamaica og var bestemt til sit Hjemsted, Hamborg. Om Bord paa Skibet befandt sig et ungt Ægtepar, som De fordrede udleveret for Deres Part, hvilket De ogsaa fik. Hvad der fandtes om Bord af Værdi røvede Deres Folk, og lod derpaa det udplyndrede Mandskab sejle videre med Skibet. Ægteparret var en Købmandsfamilie fra Jamaica, Købmandens Hustru var Georgianna Smith. Manden lod De om Natten kaste i Havet. Hans unge Hustru holdt De fangen om Bord paa Søroverskibet i flere Maaneder og tvang hende omsider til at række Dem sin Haand.« Lammet af Skræk var Stapleton sunket ned paa en stol. Han gjorde Forsøg paa at samle sig, men Slaget havde ramt sikkert og dybt, og der var ingen Kraft i den Haandbevægelse, hvormed han pegede mod Døren. Hans Stemme var næppe hørlig, da han sagde:

De lyver, Wigreff, De er en fræk Løgner, som ikke kan skaffe Beviser for Deres skammelige Beskyldninger.« »Jeg mangler ikke Beviser«, gentog Wigreff langsomt; »kan der findes bedre Bevis end Deres Hustrus Anklage?«

»Ah! Altsaa et Komplot, smedet af min elskværdige Hustru.« Kald det, hvad De vil men ønsker De flere Beviser, da skal De faa dem. Et Brev af det mest compromitterende Indhold fra en af Deres tidligere Staldbrødre er i mit Værge, og dette Brev bærer Udskrift til Dem, og blev Dem leveret i Aarhus for kort Tid siden. Fik Rettens Haandhævere fingre i dette Papir, vilde de upaatvivlelig udbede sig Deres Nærværelse foreløbig paa ubestemt Tid, og maaske næppe med saa uindskrænket Frihed, som paa Gyllingnæs. Jeg har nu sagt Dem, hvad jeg ønsker at sige, og haaber, at De nu har faaet andet at tænke paa, end at lade mig fængsle, og jeg forlader Dem nu, idet Jeg overlader Dem til Deres egne Betragtninger.« Dermed bukkede Wigreff stolt for Stapleton, der sad som forstenet, og forlod Værelset. Siden den Dag, det nylig beskrevne Opttrin fandt sted foregik der en stor Forandring med Herremanden. Havde han før været ordknap, saa hørte man nu næsten aldrig et Ord af

hans Mund. Han holdt sig for det meste indelukket i sit Værelse, rugende over Planer, som kun han selv kendte. Hans store Hundeflok svandt mere og mere ind, og jævnlig fandt man en af dem liggende død paa Marken eller Skoven, i Grøfter eller paa Diger, og de bar Udseende af at være omkommen af Sult og Mangel. I Begyndelsen af Aaret 1842 forsvandt Stapleton fra Gyllingnæs, medtagende Skøder og andre værdifulde Papirer, og vendte aldrig mere tilbage.

### Slutning.

Foraaret 1842 med sin klare blaa Himmel havde drevet Vinteren med sin raa, graa og klamme Taage paa Flugt. Træernes unge Knopper begyndte saa smaat at skyde Skallen, og de smaa fine, grønne Blade udfoldede sig for at indaande den rene Foraasluft. Skovauriklen stod i Grøften og nikkede meddelsomt til den lille blaa Martsviol og Lærken slog sine Triller i højen Luft.

Paa en yndig Foraalsdag samme Aar saa man en Herre og en Dame ride ud sammen fra Gyllingnæs. Det var Herskerinden paa Gyllingnæs og Wigreff. De tog Vejen efter Lerdrup om forbi Alrø Vase.

I et langsomt Ridt nærmede de sig Byen. De synes at tøve for at indaande Blomsternes Duft. Over Georgiannes Aasyn lyste et saa livligt Skær som ingensinde tidligere. Stolt og fast sad hun i Sadlen, og som hun saaledes red, medens hun bar en med en hvid Fjer prydet sort Filthat, der sad kækt paa de mørke Lokker, lignede hun en af Fortidtidens Ridderfruer.

Den mandige Wigreff, hvis øjne straaled af indre Lykke, sad som fastgroet til Hesten. Som de saaledes red, var det et prægtigt Par at skue. I Skridtgang og i dæmpet Samtale red de gennem Lerdrup forbi Halkljær ud efter Amstrup Baunhøj. Paa vejen, som slynger sig om Baunhøj ned efter Amstrup, gik en ensom Vandrers med en Bylt under Armen og en blankpoleret Spade paa Nakken. Det var Tyskeren Kristian Dihn fra Gylling. Han nærmede sig de ridende, med raske, taktfaste Skridt, ærbødigt blottede han sit Hoved for dem, da de standsede deres Heste, medens Wigreff venligt tiltalte ham og sagde: »God Dag, Dihn, hvor har De været henne med Spaden, jeg synes ikke, det er Deres vante Vaaben, men maaske den, naar alt kommer til alt, giver et bedre Udbytte end Bøssen!« Somme Tider«, svarede den tiltalte alvorligt. »Jeg maa arbejde paa alle Maader; thi jeg har hjemme hele Reden fuld af smaa, og saavidt Gud vil unde mig Helsen, skal de ikke mangle Føde.« »Se her«, udbød Georginna, og lod noget blankt finkle i Haanden, idt hendes venlige Blik udtrykte hendes velvillige Følelser, her er lidt til dine smaa, Kristian.« Tak, naadige Frue. Vor Herre holder sin beskærmende Haand over Dem og os allesammen.« Tyskeren bukkede næsten til Jorden for Parret, der med et venligt Blik fartsatte deres Ridt. Fra Amstrup Baunhøj er der en vid Udsigt over Dalen, som strækker sig ind i Landet, hvor Aakjær ligger smukt i den grønne Eng, omgivet af vidtstrakte Bøgeskove. Smukt er her i den lyse Foraarsaften, naar Falling Kirkeklokkes Toner forkynder Solens Nedgang.

Her paa dette Sted holdt Wigreff og Georginna for at fryde sig ved Synet af den venlige Natur. Oh, hvor her er smukt«, udbød hun og lod Blikket fare rundt i Synskredsen. Det vækker Minder om de Steder, hvor jeg tilbragte mine Ungdoms Dage.« »Georginna!« afbrød Wigreff hende, idet han greb hendes Haand, »glem Fortiden; fra nu af vil vi kun se fremad med et frejdigt Haab om, at de mørke Dage er svundne for aldrig mere at vende tilbage.«

Jeg deler dit Haab«, svarede hun og lagde rødmende sin Haand i hans. Nogle Maaneder efter hin Aften forlod Georginna Smith og Wigreff Gyllingnæs for bestandig. En Række af Aar er svundne siden den Tid, Stapleton boede paa Gyllingnæs, men endnu staar Mindet, som Georginna Smith skabte sig for sin Godgørenhed, ungdomsfrisk i mangt et taknemligt Hjerte.

